

Recht op (nood)opvang voor mensen zonder wettig verblijf

Een voorstel van de werkgroep 'huisvesting voor mensen zonder wettig verblijf'
(Intercultureel Netwerk Gent, Samenlevingsopbouw-Gent, CAW Visserij, CAW Artevelde, Woonfonds)

Inleiding

Verschillende Gentse organisaties worden in hun werking regelmatig geconfronteerd met de schrijnende leefomstandigheden van mensen zonder wettig verblijf in onze stad. Met de werkgroep 'huisvesting voor mensen zonder wettig verblijf' willen Intercultureel Netwerk Gent, Samenlevingsopbouw-Gent, CAW Visserij, CAW Artevelde en Woonfonds de schrijnende huisvestingssituatie van mensen zonder wettig verblijf aanklagen, en erop wijzen dat huisvesting - net zoals gezondheid en onderwijs - een fundamenteel grondrecht zou moeten zijn ook voor mensen zonder wettig verblijf.

In het laatste gedeelte van de tekst wordt een concreet voorstel uitgewerkt waarmee we een aanzet willen geven om dit probleem in de praktijk aan te pakken. We willen de verschillende overheden in ons land wijzen op hun verantwoordelijkheid.

Er bestaat in Vlaanderen sinds 1998 een decreet etnisch culturele minderheden waarin ook een opvangbeleid voor mensen zonder wettig verblijf wordt voorzien. Binnen dit opvangbeleid werden onderwijs, gezondheid en welzijn (waaronder huisvesting wordt begrepen) naar voor geschoven als prioritaire beleidsdomeinen. Wat gezondheid en onderwijs betreft, bestaan er momenteel al enkele overheidsinitiatieven. Dit kan allerm minst gezegd worden van welzijn, het derde prioritaire beleidsdomein uit het minderhedendecreet. Dit wijst erop dat het decreetaal bepaalde opvangbeleid voor mensen zonder wettig verblijf vanuit de Vlaamse overheid op vlak van huisvesting in de praktijk dode letter blijkt.

Mensen zonder wettig verblijf in Gent

De aanwezigheid van mensen zonder wettig verblijf in ons land geeft van tijd tot tijd aanleiding tot hoog oplopende polemieken. Sinds de migratiestop van 1974 vormen gezinshereniging en de asielpcedure voor niet EU burgers – behalve voor enkele uitzonderingscategorieën – de enige manieren om langere tijd legaal in het land te blijven. De aantrekkingskracht van West Europa is echter zo groot dat veel mensen illegaal het land binnenkomen of hier blijven na afwijzing van hun aanvraag. Velen van hen proberen tevergeefs via allerlei procedures hun verblijf alsnog te regulariseren.

Hoeveel mensen zonder wettig verblijf er precies wonen in Gent weet niemand. Dat ze er zijn en dat de omstandigheden waarin ze leven niet rooskleurig zijn, weet iedereen.

Het precair verblijfsstatuut van deze mensen ligt aan de basis van een hele reeks problemen. Mensen zonder wettig verblijf mogen niet werken en hebben geen recht op een vervangingsinkomen. Door gebrek aan een regelmatig inkomen komen ze gemakkelijk in de armoede terecht. Ze worden geconfronteerd met typische armoedeproblemen op vlak van gezondheid, wonen en welzijn.

Daar komt nog bovenop dat mensen zonder wettig verblijf geen beroep kunnen doen op allerhande vormen van maatschappelijke dienstverlening. Met deze beperkingen tracht de overheid deze mensen te ontmoedigen verder in België te verblijven. Ze hebben geen recht op een sociale woning, kunnen zich niet aansluiten bij een ziekenfonds en hebben ook geen recht op allerhande kleinere premies.

Mensen zonder wettig verblijf zijn hierdoor verplicht een overlevingsstrategie te ontwikkelen waarbij ze beroep moeten doen op noodhulp en liefdadigheid maar vooral zijn aangewezen op hun eigen creativiteit. Jammer genoeg worden ze hierbij regelmatig geconfronteerd met

uitbuiting of misbruik. Uit schrik opgepakt te worden door de politie durven ze in dergelijke gevallen vaak geen verdere stappen ondernemen. Kortom, door het gebrek aan gegarandeerde basisrechten, achterstelling, uitbuiting en angst leeft dit gedeelte van de Gentse bevolking dikwijls in mensonterende omstandigheden.

Ondanks al deze problemen verblijft een groot gedeelte van deze mensen al meerdere jaren in België. Veel families hebben kinderen die hier school lopen en proberen zich zo goed als mogelijk te integreren in onze stad. Bijna niemand van hen is van plan terug te keren naar hun land van herkomst. Zij zeggen daar, om verschillende redenen, geen toekomst te hebben en willen hun leven verder uitbouwen in België. Mensen leven liever hier in penibele omstandigheden dan terug te keren naar hun land van herkomst waar discriminatie, terreur en/of gebrek aan kansen de levensomstandigheden voor hen nog erger maken dan hier het geval is.

Huisvestingsproblematiek van mensen zonder wettig verblijf

Slechte woonomstandigheden vormen een van de opvallendste en meest zichtbare kenmerken van de penibele situatie waarin mensen zonder wettig verblijf in Gent leven. De huisvestingsproblematiek ligt bovendien aan de basis van een hele reeks andere problemen: gezondheidsproblemen door vochtige huizen, schoolproblemen voor de kinderen door overbevolking en het vele verhuizen, hoge energie facturen door tochtige huizen, enzovoort. Er bestaat zeer weinig informatie omtrent de precieze woonomstandigheden van mensen zonder wettig verblijf. De weinige bestaande onderzoeken en publicaties geven slechts een fragmentair beeld over de woonsituatie van mensen zonder wettig verblijf en bevatten zelden gedetailleerde cijfers. Toch zijn er enkele bronnen die een licht werpen op deze problematiek:

- Het artikel '*Halve burgers? Over menswaardige huisvesting, ook voor asielzoekers en mensen zonder papieren ...*' (Loopmans, Stuycken & Cieters, 2005) probeert voor het eerst de bestaande informatie te bundelen. De auteurs komen tot de conclusie dat er '*over het algemeen van uitgegaan wordt dat hun (= mensen zonder wettig verblijf) positie zeer zwak is en dat ze het gros uitmaken van de groepen die ten prooi vallen aan de extreemste vormen van huisjesmelkerij, zoals kamerverhuur, matrassenverhuur, garageverhuur, ... en dat ze veelal zelfs geen huisvesting kunnen vinden. Omdat het aanbod aan dergelijke woonvormen vooral in de negentiende eeuwse arbeiderswijken van de grotere steden groot is vestigen mensen zonder wettig verblijf zich vooral daar*'.
- Uit een rapport van de Vlaamse Wooninspectie (2005) blijkt dat 70% van de onbewoonbaar verklaarde woningen bewoond wordt door mensen van vreemde origine, vooral asielzoekers en mensen zonder wettig verblijf.
- Het knelpuntenrapport van Intercultureel Netwerk Gent, opgesteld naar aanleiding van de cursussen maatschappelijke oriëntatie voor mensen zonder wettig verblijf (2004-2005), vermeldt omtrent de huisvestingssituatie:
 - o Ongezonde leefomstandigheden (vocht, ongedierte, risico co-vergiftiging, ...).
 - o Onaangepaste woningen voor grote gezinnen (overbevolking).
 - o Hoge energie facturen.
- Mensen zonder wettig verblijf hebben vaak ook geen dak boven het hoofd. Door hun maatschappelijk en economisch kwetsbare positie hebben ze een verhoogd risico op dakloosheid. Per jaar zijn er zo'n 2.000 mensen zonder wettig verblijf die een aanvraag doen om een dak boven het hoofd te krijgen. (De Standaard zaterdag 09 juni 2001)
- Uit een actieonderzoek van de Antwerpse Sociale Verhuur Kantoren (2001) blijkt dat veel mensen zonder wettig verblijf:
 - o Een woning delen met andere gezinnen, onderdak krijgen bij vrienden of (tijdelijk) dakloos zijn (slechts 13% van de bevroegden woonde gedurende het ganse verblijf in België in een eigen (huur)woning).
 - o Met grote huurachterstanden zitten (ongeveer de helft van de bevroegden).
 - o Met grote gezinnen of meerdere families op kleine kamers wonen.

- In onbewoonbare woningen leven (slecht sanitair, vocht, ongedierte, ...).
- Volgens het OCMW Brussel is illegaliteit een belangrijke oorzaak van de enorme stijging van het aantal daklozen de jongste jaren.
- In het kader van het Rondetafelgesprek Stadsvernieuwing (Samenlevingsopbouw Gent – 16 mei 2006) signaleert men ook de problematiek van mensen zonder wettig verblijf die leven in kraakpanden. Bij politionele acties om die woningen vrij te maken, verdwijnen deze bewoners nog verder in de illegaliteit en wordt hen begeleiding ontzegd.

Deze feitelijke situatie staat in schril contrast met wat de wet feitelijk voorziet.

Aangezien huisvesting in de eerste plaats een gewestelijke materie is werden deze wetten concreet uitgewerkt in de **Vlaamse Wooncode**. In art 3. staat expliciet dat *'iedereen recht heeft op menswaardig wonen. Daartoe moet de beschikking over een aangepaste woning, van goede kwaliteit, in een behoorlijke woonomgeving, tegen een betaalbare prijs en met woonzekerheid worden bevorderd'*.

Verder garandeert de **Belgische grondwet** in principe gelijke rechten voor iedereen. Art. 191 vermeldt bescherming aan personen en goederen voor alle vreemdelingen die zich op het grondgebied bevinden, ongeacht hun verblijfsstatus. Het addertje onder het gras voor vreemdelingen zit hem echter in datzelfde art. 191 van de Belgische grondwet dat tegelijkertijd uitzonderingen mogelijk maakt op de gelijkheid van rechten ... wanneer dit wordt vastgelegd in wetten. Wat huisvesting voor mensen zonder wettig verblijf betreft zijn dat er nogal wat.

Mensen zonder wettig verblijf kunnen bijvoorbeeld geen aanspraak maken op een sociale woning of huursubsidies en moeten op de private huurmarkt op zoek naar een woning. Hoewel er geen enkel wettelijk bezwaar is tegen het verhuren aan mensen zonder wettig verblijf wenssen de meeste private eigenaars niet te verhuren aan deze groep. Enerzijds worden ze hier geconfronteerd met racisme en discriminatie, anderzijds willen eigenaars niet verhuren aan mensen van wie ze niet zeker zijn dat ze de maandelijkse huurprijs kunnen betalen.

Door het gebrek aan degelijke betaalbare huurwoningen komen mensen zonder wettig verblijf bijna automatisch terecht in kleine en slecht onderhouden woningen. Een aantal van de eigenaars die wel bereid zijn te verhuren aan mensen zonder wettig verblijf vragen voor deze panden daarenboven enorm hoge huurprijzen. Het hoeft niet te verwonderen dat mensen zonder wettig verblijf de voornaamste slachtoffers zijn van huisjesmelkers.

Deze situatie heeft niet alleen negatieve consequenties voor mensen zonder wettig verblijf zelf. Verkrotting, overbevolking en ongedierte in de huizen geven aanleiding tot burenruzies en brengen het harmonieus samenleven in de wijken in het gedrang.

In principe kan een huisjesmelker in het kader van de **wet op de mensenhandel** vervolgd worden wanneer hij *'rechtstreeks of via een tussenpersoon misbruik maakt van de bijzonder kwetsbare positie van een vreemdeling tengevolge van zijn onwettige of precaire administratieve toestand, door de verkoop, verhuur of ter beschikking stellen van kamers of enig andere ruimte met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren'*.

Uit angst hun woning kwijt te raken en daarna geen andere te vinden of aan de politie te worden aangegeven, durven mensen zonder wettig verblijf deze praktijken niet zelf aanklagen. De dreiging van onbewoonbaarheidsverklaring of uitzetting hangt veel mensen nochtans boven het hoofd. Indien dit gebeurt hebben ze door het ontbreken van een legaal statuut evenmin recht op een noodwoning. Wat wonen betreft komen mensen zonder wettig verblijf steeds meer terecht in een niemandsland zonder rechten.

Voor mensen zonder wettig verblijf zijn er in Gent momenteel wel een aantal opvangmogelijkheden. Het aanbod is echter zeer beperkt en door het gebrek aan toekomstperspectief slibben de plaatsen zeer snel dicht. Omdat het budget ontbreekt, is het voor de verantwoordelijke organisaties onmogelijk het aanbod uit te breiden.

- Het grootste gedeelte van de opvangplaatsen wordt voorzien door vrijwilligersinitiatieven. Denken we maar aan de fondsen van Hand in Hand en Victoria Deluxe, de zoektochten

van de Werkgroep Vluchtelingen Gent en het ter beschikking stellen van woningen en overnachtingsplaatsen door geestelijken. Geen van deze initiatieven beschikt echter over voldoende financiële slagkracht of personeel om op een structurele manier te kunnen werken.

- De twee Gentse CAW 's hebben een beperkt aanbod voor mensen zonder wettig verblijf. In de Nachtopvang kan iedere dakloze voor een beperkt aantal nachten terecht. Dit initiatief wordt georganiseerd door CAW Artevelde en gefinancierd door het OCMW en de stad Gent.
- Daarnaast krijgen de CAW 's in Oost-Vlaanderen via een tijdelijk project vanuit de Vlaamse Gemeenschap een toelage voor een zestal opvangplaatsen voor mensen met perspectief op een legaal statuut.
- Door een uitspraak van het arbitragehof behouden asielzoekers die een procedure voor de Raad van state lopen hebben hun recht op opvang. Asielzoekers die verblijven in opvangcentrum 't Eilandje van CAW Visserij vangt kunnen er dus blijven wanneer ze deze procedure opstarten.
- De stad Gent voorziet tijdelijke opvang voor slachtoffers van huisjesmelkerij in het Stedelijk Opvanginitiatief (SOI). De toegang is echter beperkt tot asielzoekers met geldige verblijfsdocumenten.
- Het Stadsontwikkelingsbedrijf verhuurt woningen die onteigend worden tijdelijk (gedurende de periode van leegstand voor afbraak) door aan verschillende organisaties en particulieren. Hieronder bevinden zich occasioneel ook mensen zonder wettig verblijf. Deze woningen voldoen echter niet altijd aan de normen en ook dit werd recentelijk problematisch doordat de woningen soms al gekraakt worden vooraleer ze kunnen worden doorverhuurd.
- Op basis van het Kinderrechtenverdrag is er een wijziging in de wetgeving waardoor gezinnen met schoolgaande kinderen terecht kunnen in een van de federale vluchtelingenopvangcentra. In de praktijk wordt van deze regeling nauwelijks gebruik gemaakt, ondermeer omdat de dichtst bijzijnde opvangcentra zich in Antwerpen en Brussel bevinden.
- Tenslotte helpen medewerkers van verschillende organisaties mensen zonder wettig verblijf in hun zoektocht naar een woning.

Het is opvallend dat bijna alle initiatieven uitgaan van particuliere organisaties. Op vlak van huisvesting voor mensen zonder wettig verblijf is de financiering vanuit de overheid beperkt. Wat gezondheid en onderwijs betreft, bestaan er momenteel wel overheidsinitiatieven. De procedure dringende medische hulp verzekert een basis gezondheidszorg en door het recht op onderwijs gaan de meeste kinderen zonder wettig verblijf naar school. Dit betekent niet dat er voor mensen zonder wettig verblijf op deze vlakken geen problemen zouden zijn maar er is tenminste sprake van een opvangbeleid. Dit kan allerminst gezegd worden van welzijn, het derde prioritaire beleidsdomein uit het minderhedendecreet.

Voorstellen werkgroep huisvesting voor mensen zonder wettig verblijf

De leden van de werkgroep willen er bij de verschillende overheden in dit land op aandringen werkt te maken van een opvangbeleid voor mensen zonder wettig verblijf.

1. De leden van deze werkgroep zijn ervan overtuigd dat structurele oplossingen voor mensen zonder wettig verblijf slechts mogelijk zijn wanneer er iets fundamenteels verandert aan de kern van het probleem, namelijk het ontbreken van een legaal verblijfsstatuut. Wij willen er daarom bij de **federale overheid** voor pleiten een toekomstperspectief voor deze groepen in België te voorzien door **het invoeren van een permanente en duidelijke regularisatieprocedure**.
Zowel het Forum Asiel en Migraties, UDEP als de HOP-actie formuleerden recent voorstellen in deze zin. Alhoewel de voorstellen onderling verschillen komt het er bij allemaal concreet op neer dat iedereen die gedurende langere tijd een procedure (asiel, Raad van State, art 9,3, ...) lopen heeft, die volgens bepaalde criteria ingeburgerd is en over sociale bindingen beschikt in buurt of gemeente, een regularisatiedossier moet kunnen indienen. Op basis van duidelijke criteria kan dan over dit dossier beslist worden.
2. Voor diegenen die hiervoor niet in aanmerking komen willen we er bij de **Vlaamse Gemeenschap** op aandringen effectief **werk te maken van het opvangbeleid op vlak van welzijn**. Het opvangbeleid voor mensen zonder wettig verblijf op vlak van welzijn is onder meer het oriënteren naar een zinvol toekomstperspectief. Deze oriëntatie mag niet verengd worden tot een begeleide terugkeer naar het land van herkomst, want een zinvol toekomstperspectief kan om verschillende redenen evengoed in België liggen. Om aan dit zinvol toekomstperspectief te kunnen werken, dient het beleid de nodige ondersteunende maatregelen te nemen op vlak van huisvesting, opvang en begeleiding.
Er moet weliswaar een goed uitgebouwd programma rond zelfstandige terugkeer bestaan maar dit mag niet de enige focus vormen van een welzijnsbeleid voor mensen zonder wettig verblijf. Zoals eerder al vermeld in deze tekst willen of kunnen veel mensen zonder wettig verblijf niet terug en zelfstandige terugkeer is voor hen bijgevolg geen optie.

Om de kwaliteit van de huisvesting te verhogen bestaat er momenteel een zeer bruikbaar instrument, namelijk de **ongeschikt en onbewoonbaarverklaring**. Wanneer dit instrument goed wordt aangewend en er verbeteringswerken worden uitgevoerd, biedt het een meerwaarde voor elke partij : de eigenaar, de huurder en de buurt. In de praktijk maken mensen zonder wettig verblijf nauwelijks gebruik van deze mogelijkheid omdat ze eventuele conflicten met de eigenaar liever uit de weg gaan. De basis van een goed woonbeleid ligt in het effectief toepasbaar maken van bestaande regelgeving. Meer actieve informatieverstrekking en garanties in verband met bescherming van de huurder zouden samen met ondersteuning van de eigenaar een hele stap vooruit betekenen in de verbetering van de kwaliteit van veel woningen.

Naast het verbeteren van de kwaliteit van de woning is iedereen het eens dat het effectief **aanpakken van huissjermelkerij** een belangrijke beleidsmaatregel moet zijn. De bestaande regelgeving in de Vlaamse wooncode moet gerespecteerd worden. Ook deze werkgroep staat in principe achter de acties van het parket tegen huissjermelkers maar alleen als laatste middel wanneer andere methoden (in de eerste plaats dus de ongeschikt en onbewoonbaarverklaring) uitgeput zijn.
Het grote probleem bij dergelijke acties is dat de bewoners hiervan dikwijls het grootste slachtoffer zijn. Zij zijn van het ene moment op het ander hun woning kwijt en komen in het slechtste geval op straat terecht
Mensen zonder wettig verblijf die in een dergelijke noodsituatie terecht komen worden in het beste geval opgevangen door hun eigen netwerk van familie of kennissen die

het meestal zelf niet breed hebben. In het slechtste geval wachten ze op hun repatriëring in een gesloten centrum. Van crisisopvang in het reguliere circuit is geen sprake. Mensen zonder wettig verblijf zitten hier opnieuw in een uitzonderingssituatie aangezien mensen met een permanent of zelfs met een tijdelijk statuut in Gent wel terecht kunnen binnen de noodopvang.

De acties tegen huisjesmelkers hebben natuurlijk een sterk ontradend karakter voor de eigenaar van de woning die in de toekomst wel twee keer zal nadenken vooraleer te verhuren aan mensen zonder wettig verblijf. Hierdoor verkleinen opnieuw hun kansen op het vinden van een woning.

Acties tegen huisjesmelkers lijken op deze manier meer op razzia's tegen bewoners. Een meer humane aanpak waarbij rekening gehouden wordt met de noden van bewoners zou menselijke drama's kunnen vermijden of op zijn minst milderden. De werkgroep huisvesting voor mensen zonder wettig verblijf wil er daarom voor pleiten om bij vergelijkbare acties in de toekomst **samen te werken tussen verschillende diensten om te voorzien in crisisopvang voor alle bewoners binnen het reguliere circuit.**

3. Bij de **lokale overheid** dringen we aan op het **realiseren van tijdelijke opvangplaatsen voor mensen zonder wettig verblijf die van de ene dag op de andere op straat komen te staan**. Dit kan het gevolg zijn van een actie tegen huisjesmelkers maar ook van een 'gewone' onbewoonbaarheidsverklaring. Deze opvang zou een onderdeel moeten zijn van het lokaal sociaal beleid waarin ook het OCMW een belangrijke rol te vervullen heeft.

Beide CAW 's in Gent zijn principieel bereid om mensen zonder wettig verblijf in noodsituaties op te vangen indien ze daar de middelen voor krijgen. Dit betekent onder andere dat de dagprijs terug betaald wordt door het OCMW.

Opvang binnen dit reguliere circuit biedt het voordeel dat er begeleiding voor de bewoners voorzien is. De begeleiding kan samen met deze mensen zoeken naar oriëntering naar een zinvol toekomstperspectief. Wat dit concreet kan zijn, verschilt natuurlijk van situatie tot situatie maar kan zowel een begeleide terugkeer naar het land van herkomst als een verder verblijf in België betekenen.

Om te vermijden dat de plaatsen binnen de opvangcentra onmiddellijk dichtslippen, moet er naar gestreefd worden om hen deze zinvolle oriëntering zo snel mogelijk aan te bieden. De CAW 's zijn ervan overtuigd dat zij kunnen uitmaken wat dit kan zijn in een periode tussen een week en een maand.

Indien binnen deze termijn blijkt dat er voor deze mensen uitzicht is op perspectief kan er gezocht worden naar **doorstroming binnen meer kleinschalige initiatieven**. Dit zou ondermeer kunnen binnen Woonfonds, het Gentse Sociaal Verhuurkantoor. Deze opvang biedt opnieuw het voordeel dat er begeleiding en opvolging van de persoonlijke situatie wordt voorzien.

Om deze opvang effectief te realiseren moeten er natuurlijk nog een hele reeks knelpunten worden opgelost en randvoorwaarden vervuld.

Het voornaamste is een **financieel aspect**. De opvang en begeleiding moeten betaald worden. Wij willen dit geld in de eerste plaats vragen aan de Vlaamse overheid die op deze manier werk kan maken van een welzijnsbeleid voor mensen zonder wettig verblijf. Met deze oproep sluiten we ons als werkgroep aan bij gelijkaardige standpunten van het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk (Lescrauwaet, 2002), de ICEM-werkgroep opvangbeleid (2002, 2003) en vele andere organisaties en personen die met deze problematiek begaan zijn.

Daarnaast moet deze opvang in de eerste plaats gezocht worden in de onmiddellijke **nabijheid** van de oorspronkelijke woonplaats. Mensen die in Gent wonen, zouden in het Gentse moeten worden opgevangen. Dit om te vermijden dat sociale banden worden doorgesneden.

Een andere mogelijke belemmering voor mensen zonder wettig verblijf om niet in te tekenen op crisisopvang kan de angst zijn wat er met de **registratiegegevens**

gebeurt. Net zoals dat het geval is binnen onderwijs en gezondheidszorg moet de garantie bestaan dat de registratie niet gebruikt wordt voor andere doeleinden.

4. Om tijdelijke opvangplaatsen effectief te kunnen realiseren hebben we de **medewerking** nodig van alle organisaties en diensten die betrokken zijn bij onbewoonbaarverklaringen of acties tegen huisjesmelkers. Een goede samenwerking tussen al deze partijen is noodzakelijk maar allerm minst vanzelfsprekend. Wooninspectie, beleid en opvangcentra vertrekken niet noodzakelijk vanuit dezelfde uitgangspunten. Het komen tot concrete afspraken tussen deze verschillende diensten is allerm minst evident. We willen de diensten of organisaties die hierbij betrokken zijn dan ook oproepen meer samen te werken.
5. Het **maatschappelijk middenveld** tenslotte willen we oproepen tot solidariteit met de groep mensen zonder wettig verblijf en in te gaan tegen het groeiend aantal repressieve acties en alsmaar dreigender discours van bepaalde politici. Concreet kan dit door deze visietekst mee te onderschrijven.

Indien we deze vijf voorstellen in de praktijk kunnen brengen, slaan we meerdere vliegen in één klap: huisjesmelkers worden aangepakt, onbewoonbare woningen kunnen gerenoveerd worden, de leefbaarheid in de wijk verhoogt en de woonomstandigheden en het toekomstperspectief van mensen zonder wettig verblijf verbeteren.

Slot

Met deze tekst hebben we verschillende pijnpunten aangehaald omtrent de situatie van mensen zonder wettig verblijf in Gent. We hebben ons daarbij gefocust op de woonomstandigheden omdat dit aan de basis ligt van een hele reeks andere problemen en er op dit vlak zo goed als geen overheidsinitiatief bestaat. De voorstellen die hier werden uitgewerkt, sluiten niet uit dat er andere of zelfs betere pistes mogelijk zijn. We staan als werkgroep open voor elk creatief idee.

Het was niet onze bedoeling om tegen schenen te schoppen of verantwoordelijken aan te duiden voor de huidige toestand. We hebben geconstateerd dat het aanpakken van dit probleem allesbehalve eenvoudig is. Complexe problemen hebben zelden eenvoudige oplossingen. Wel willen we met deze voorstellen een aanzet gegeven om werk te maken van een concreet opvangbeleid rond huisvesting voor mensen zonder wettig verblijf.

werkgroep huisvesting voor mensen zonder wettig verblijf

april 2006

Literatuur:

LYBEN Hubert, *Inschrijving van en toewijzing van sociale woningen aan kandidaat politieke vluchtelingen en mensen zonder papieren*, brief aan de sociale huisvestingmaatschappijen, 31 januari 2002.

HUURDERSBLAD 146, *Huisjesmelkerij wordt strafbaar met de wet op de mensenhandel*, Huurdersbond.

Handleiding opvangbeleid mensen zonder papieren, VMC, 2003

Kerntaken voor het opvangbeleid voor mensen zonder wettig verblijf in Vlaanderen. Aanbevelingen over wie wat moet doen, ICEM-werkgroep opvangbeleid, 2003.

LESCRAUWAET Danny, *Wonen: een onvervreemdbaar recht, ook voor mensen zonder papieren*, 2002.

LOOPMANS Maarten, STUYCK Karin & CIETERS Yolanda, *Halve burgers? Over menswaardige huisvesting, ook voor asielzoekers en mensen zonder papieren ...*, in *Wonen aan de onderkant*, 'de situatie van asielzoekers en mensen zonder papieren in beeld', 2005.

WINTERS Sien & MARCHAL An, *Op zoek naar huurwoningen; Voorlopige resultaten van het HIVA-onderzoek uitgevoerd in opdracht van het ACW*, HIVA, 2004.

Project Huisvesting Mensen zonder papieren, KOSOVA, 2001.